

ASPECTE ETICE ALE MEDICINII NAZISTE

Gheorghe Roxana, Moroșanu Manuela, prof.univ.dr. Liliana Rogozea
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

„Cine uită nu merită”. Memoria este persistența trecutului!
Pentru NEUITARE este nevoie de tineri.
Tinerii sunt memoria noastră prelungită în viitor.
Deși n-au trăit evenimentele acestea,
ei pot rosti cu îndreptățire: „Noi n-am uitat”
Nicolae Iorga

Abstract:

Nazi human experimentation was medical experimentation on large numbers of people by the German Nazi regime in its concentration camps during World War II. At Auschwitz, under the direction of Dr. Eduard Wirths, selected inmates were subjected to various experiments which were supposedly designed to help German military personnel in combat situations, to aid in the recovery of military personnel that had been injured, and to advance the racial ideology backed by the Third Reich.

Many of the subjects died as a result of the experiments conducted by the Nazis, while many others were murdered after the tests were completed or to study the effect post mortem. Those who survived were often left mutilated, suffering permanent disability, weakened bodies, and mental duress.

After the war, these crimes were tried at what became known as the Doctors' Trial, and revulsion at the abuses perpetrated led to the development of the Nuremberg Code of medical ethics.

Keywords: ethics, Nazi regime, experimentation

Holocaustul (holo-întreg; caustos-ars, gr.) reprezenta inițial un ritual religios prin care o ofrandă adusă zeilor era arsă în întregime. În zilele noastre cuvântul face legătura mai ales cu exterminarea aproape în totalitate a evreilor din Europa de către Germania nazistă.

În secolul XIX evrei din Europa deveneau din ce în ce mai emancipați și, în majoritatea țărilor, ajunseseră să aibă o situație egală cu restul populației. Totuși, din când în când evreii erau defăimați și hărțuiți de grupări antisemite care-i considerau o „rasă” străină, ce nu putea fi asimilată în interiorul culturii europene; însă acestea nu au inițiat niciodată cu adevărat o campanie antisemită coerentă.

Motivația de bază a Holocaustului a fost pur ideologică, înrădăcinată într-o lume existentă numai în imaginația nazistă, unde unei conspirații evreiești internaționale de a controla lumea i s-a opus o misiune „ariană” paralelă. Nici un genocid de până în ziua de azi nu a fost bazat atât de complet pe mituri, halucinații, pe o ideologie abstractă, nepragmatică - care a fost apoi pusă în aplicare prin mijloace foarte raționale și pragmatice.

O altă trăsătură distinctivă a fost efectuarea, la scară largă, a experiențelor medicale pe deținuți. Medici germani au efectuat astfel de experimente în lagărele de concentrare de la

Auschwitz, Dachau, Buchenwald, Ravensbrück, Sachsenhausen și Natzweiler.

Cel mai celebru dintre acești medici a fost dr. Josef Mengele, care a lucrat la Auschwitz. Printre experimentele sale se numărau punerea subiecților în camere cu presiune, testarea de medicamente pe ei, înghețarea lor, tentative de schimbare a culorii ochilor prin injectarea de chimicale în ochii copiilor, diverse amputări și alte operații brutale. Activitatea sa nu va fi niciodată cunoscută integral, deoarece majoritatea documentelor expediate de Mengele medicului Otmar von Verschuer la Institutul „Kaiser Wilhelm” („Împăratul Wilhelm”) au fost distruse de acesta din urmă. După terminarea experimentelor coordonate de Mengele, subiecții supraviețuitori erau aproape întotdeauna uciși și necropsiați.

Se pare că lui Mengele îi plăcea să lucreze cu copiii romi. Le dădea dulciuri și jucării și îi ducea personal la camera de gazare. Ei i se adresau cu „nenea Mengele” („Onkel Mengele”). Vera Alexander a fost o deținută evreică la Auschwitz și a avut grijă de peste 50 de perechi de gemeni romi: „Îmi amintesc în mod deosebit o pereche de gemeni: Guido și Ina, care aveau cam patru ani. Într-o zi, Mengele i-a luat. Când s-au întors, erau într-o stare groaznică: fuseseră cusuți unul de altul, spate în spate, ca niște

gemeni siamezi. Rănile le erau infectate și din ele curgea puroi. Țipau zi și noapte. Apoi părinții lor - îmi amintesc că pe mamă o chema Stella - au reușit să facă rost de morfină și și-au omorât copiii ca să le curme suferința.”

Conceptul etic al medicinei naziste ar fi acesta: „În timp de război statul îndepărtează complet responsabilitatea medicului”.

Astfel s-au creat condițiile optime ca oamenii să uite că sunt oameni, devenind indiferent de cultură și profesia lor, simple instrumente criminale.

Medicina și reprezentanții acesteia nu au făcut notă discordantă.

Vor fi expuse în continuare o parte dintre „experimentele” realizate în lagărele naziste în perioada 1939-1945 .

Acestea se referă, dar nu se limitează, la următoarele experimente:

Experimente la altitudini înalte

Experimentele se realizau în camere de joasă presiune unde erau reconstituite condițiile atmosferice și presiunea de la altitudini înalte.

Decesul a apărut la majoritatea oamenilor care au făcut embolie pulmonară sau au suferit urmări grave asupra sănătății.

Experimente cu frig

Victimele erau obligate să rămână în apă înghețată mai mult de 3 ore. Temperatura scăzută era obținută rapid. Numeroși oameni au murit în cursul acestor experimente. Supraviețuitorilor, grav înghețați, le erau aplicate diferite tratamente. În alte experiențe, victimele rămâneau dezbrăcate la temperaturi sub zero grade urlând de durere pe măsura ce înghețau.

Experimente asupra malariei

Deținuții sănătoși au fost infectați cu ajutorul țânțarilor sau prin injecții cu extrase glandulare de țânțari. După ce au contactat malaria, victimele au fost tratate prin diferite metode.

Mai mult de 1000 de subiecți involuntari au murit, alții au suferit consecințe grave care le-au provocat invalidități definitive.

Dar pentru a se șterge urmele sinistrelor experimente cu toții au ajuns indiferent de rezultatul experimentului în camerele de gazare și apoi în cuptoare.

Experimente asupra iperitei

Experiențele au fost realizate în beneficiul forțelor armate germane cu scopul de a găsi tratamentul cel mai eficient în arsuri

provocate de iperita. Rănile provocate voluntar victimelor, au fost infectate cu gaz. Unii au murit în cursul acestor experiențe, alții au avut suferințe îngrozitoare.

Experimente asupra sulfamidelor

Experiențele urmăreau studierea eficacității sulfamidelor. Rănile provocate victimelor au fost infectate cu bacterii ca: streptococi, cei ai gangrenei sau ai tetanosului. Circulația sângelui a fost întreruptă prin legarea vaselor sangvine din ambele laturi ale răni. Infecția era agravată de introducerea în rană a unor așchii de lemn și de sticlă pisată, fiind apoi tratată cu sulfamide și alte medicamente în scopul studierii eficacității. Unii au murit, alții s-au îmbolnăvit foarte grav și au avut o agonie atroce.

Experimente asupra regenerării oaselor, mușchilor și nervilor și asupra transplantului de spină dorsală

Părți din coloana vertebrală, de mușchi și nervi, au fost scoase de la victime în cursul acestor experimente. Ca rezultat al operațiilor, numeroase victime au avut o atroce agonie, au suferit mutilări sau invaliditate definitivă.

Experimente cu apa de mare

Erau realizate în profitul marinei și aviației germane. Scopul era găsirea unor metode pentru a face potabilă apa de mare. Victimele acestor experimente erau private de orice fel de mâncare și nu primeau decât apă de mare, chimic reconstituită. Aceste experimente provocau mari suferințe și cauzau victimelor serioase tulburări organice.

Experimente de sterilizare

Scopul experimentelor era de a steriliza milioane de indivizi în minimum de timp și efort. Acestea erau efectuate cu ajutorul razelor X, intervențiilor chirurgicale și diferitelor produse chimice, având consecințe grave mentale și fizice.

Experimente asupra tifosului exantematic

Numeroși deținuți în perfectă stare de sănătate au fost infectați în scopul studierii virulenței microbilor. Mai mult de 90% au murit.

Alți deținuți au fost utilizați pentru determinarea efectelor vaccinurilor și a unor produse chimice.

În paralel au fost efectuate experimente asupra febrei galbene, variolei, febrei tifoide și paratifoide A și B, holerei și difteriei, cu aceleași rezultate.

Experimente cu otrăvuri

Experimentele au fost efectuate în scopul studierii reacțiilor la diferite otrăvuri. Acestea au fost administrate în secret deținuților, prin hrană, după care victimele mureau sau erau ucise pentru a li se face autopsia. În septembrie 1944 cei supuși acestor experimente au fost împușcați cu gloanțe otrăvite, suferind cumplit înainte de a muri.

Experimente cu bombe incendiare

Aceste experimente au fost realizate pentru studierea eficacității unor produse farmaceutice asupra arsurilor provocate de fosfor. În acest scop au fost efectuate arsuri cu fosfor prelevat de la bombe incendiare. Efectul traumatizant al acestora este indiscutabil.

Experimente pe gemeni, pitici și schilozi

Toate aceste experimente au fost realizate de către celebrul Dr. Mengele. El urmărea să obțină pe cale artificială copii cu ochii albaștri și trăsături ariene, iar prin descifrarea misterului gemenilor, să ajungă la o masivă proliferare a germanilor.

Pentru a afla „secretul”, perechile erau supuse unor experimente incredibile. Erau măsurate și cântărite, fotografiate în pielea goală din toate părțile și din toate unghiurile, li se făceau transfuzii de sânge, reciproc, puncții lombare; se efectuau controale și studii ginecologice, erau împreunate forțat perechi de surori gemene cu perechi de frați gemeni pentru a afla dacă, din aceasta împreunare rezultă tot gemeni.

În scopul studierii efectelor, perechile erau exterminate prin injecții cu fenol direct în inima.

400000 de copii și-au găsit astfel sfârșitul într-un singur lagăr nazist.

Cu siguranță aceste fapte nu îi erau străine liderului S.S. Hans Frank care în timpul procesului de la Nürnberg afirma: „Despre asta

oamenii vor vorbi o mie de ani”. Ulterior, condamnatul la moarte Hans Frank articulează distinct: „Sunt recunoscător pentru sentința indulgentă care mi s-a dat”.

Care a fost adevăratul scop al experimentelor făcute pe deținuți ?

Naziștii urmăreau două scopuri: primul a fost găsirea unui mijloc de limitare a creșterii numerice a raselor și a popoarelor așa-zise „inferioare”.

Al doilea scop a fost accelerarea și stimularea înmulțirii rasei proprii, așa-numita „rasă nordică pură”.

Valoarea acestor amintiri nu constă numai în aceea că dezvăluie realitățile, ci înainte de toate, în faptul că le zugrăvește fără nici un ascunziș, sincer și brutal, relevând întreaga complexitate a atitudinii umane.

Bibliografie selectivă

1. Israel H., Seidelman, W. "Nazi Origins of an Anatomy Text: The Pernkopf Atlas." JAMA 1997 276(20) 1633.
2. Israel, H. "The Nazi Origins of Eduard Pernkopf's Topographische Anatomie des Menschen: The Biomedical Ethical Issues." The Reference Librarian 61/62, 1998, 131-146.
3. Kogon E., Der SS Staat, Frankfurt a. M. (Statul SS-ist, Frankfurt pe Main)
4. Norimbersky proces, Orbis, Praha (ed. Rom.: Procesul de la Nürnberg, E.S.P.L.P. 1957).
5. Rajewski L., Oswiecim w systemie RSHA, Warszawa (Locul Auschwitzului în cadrul sistemului RSHA, Varsovia),
6. Russell E.F.L. - Flagelul zvasticii, E.S.P.L.P. 1955).
7. Seidelman, W.E. - Animal Experiments in Nazi Germany, The Lancet 1:1214, 1996.